

WANDELROUTE CHRISTOFFELPAD | OVERIJSEL

Eerst Vollenhove, dan Santiago

Het tweedaagse Christoffelpad is een lus van 40 km en verbindt de steden Hasselt, Zwartsluis, Vollenhove en Genemuiden. De beschreven eendaagse tocht doet een enkele reis Hasselt-Zwartsluis-Genemuiden-Vollenhove. De wegen en dijken op deze wandelroute zijn prima pelgrimswegen, maar minder geschikt voor wie van onverhard en beschut houdt.

INFORMATIE CHRISTOFFELPAD

Lengte: 23,6 of 25,7 km

Start: Toeristen Informatie Punt (TIP) Hasselt, Markt 1, Nederland (let op dat google maps je niet naar het Belgische Hasselt voert); tiphasselt.nl.

Eindpunt: Kerkplein Vollenhove.

Markering: Oranje-groene pijlen, soms met tekst 'Christoffel'. Valt samen met wandelnetwerk IJsseldelta (knooppunten ontbreken in centrum Hasselt en Genemuiden) en wandelnetwerk Weerribben-Wieden.

P: Grintwal in Hasselt (gratis).

OV: Bus 71 rijdt van station Zwolle naar Hasselt. Uitstappen bij halte Scheepswerf. Loop een stukje terug en ga links de Hoogstraat in naar de Markt (startpunt).

Horeca: Hasselt, Zwartsluis en Genemuiden.

Pont: Veerpont Genemuiden: ma.-vr. 6-22 uur, za., zo., feestdagen 8-19 uur, € 0,50.

Tip: Handig onderweg is de kaart van het Christoffelpad, € 4,90 inclusief stempelkaart (ontdekdeijsseldelta.nl). Stempelposten zijn Hasselt, Zwartsluis, Genemuiden en Vollenhove.

ROUTEBSCHRIJVING CHRISTOFFELPAD

A t/m (..) verwijst naar het punt op de route waar je je bevindt > zie hiervoor de ANWB-wandelgids.

[1] t/m [...] verwijst naar een 'weetje' > zie onderaan de routebeschrijving.

LA = linksaf; RA = rechtsaf; RD = rechtdoor; ri = richting.

A/START = Oude Stadhuis, Markt, Hasselt, Nederland

Met het Oude Stadhuis aan je linkerzijde en de Sint-Stephanuskerk rechts: ga op splitsing met Nieuwstraat RA, Ridderstraat. Verderop via ophaalbrug gracht over, Eiland. Je komt langs de Rooms Katholieke kerk, de plek waar vroeger kapel De Heilige Stede **[2]** stond.

Op kruising voorbij de RK-kerk LA, Eikenlaan. Eerste straat LA, Ziekenhuisstraat. Einde RA, Heerengracht, wordt Baangracht. Einde RA, Kastanjelaan en vervolg aan overzijde water, Bolwerk. Eerste LA, om joodse begraafplaats heen. Einde scherp linksom, Jennegiespad. Ophaalbrug over en je komt bij kpF54. Vervolg RD, klinkerweg.

Tip: sla bij kpF54 RA voor museum De Kalkovens en leuke horeca De Linde.

Einde klinkerweg (Schrijverswegje) RA, langs water. Eind bij kpF66 LA. Steek Provincialeweg over en je komt bij kpF67.

B = Bij kpF67 RD. Volg alsmaar de Christoffelpijlen (via kpF68, kpF46 en kpF40). Je komt bij ingang Veldschuur Bid en Werk **[3]**. Vervolg route, alsmaar RD. Na 1,6 km kom je bij kpF41. Sla LA **[4]**. Na 1,8 km, overzijde N331, staat kpF45.

C = Bij kpF45 RA, parallelweg langs Sluizerdijk met zicht op natuurgebied Zwarte Water **[5]** en Overijsselse Vecht. Einde dijkweg bij rotonde LA en meteen RA, weg oversteken. Bij kpF44 LA. Bij kpF14 RD, fietspad vervolgen via Christoffelpijlen. Buigt voor ophaalbrug RA, dan LA het water over en je komt bij kpF11, Handelskade **[6]**.

D = Bij kpF11 RA en je komt bij De Sluispoort **[7]**, informatiepunt, café, bibliotheek en toegang tot museum Schoonewelle.

Keer terug naar kpF11 en ga RD. Steek de weg over en dan links langs ESSO-station, fietspad langs water Havendijk in met verderop TOP Weerribben Wieden (infoborden) en kpF10. Bij kpF10 volg oranje pijl, kadepad. Einde schuin rechts, langs schip De Moorman, paadje onderlangs de weg. Voert verderop onder de weg door (U-bocht) en keert terug langs overzijde weg. Eind paadje RA, asfaltweg. Na 40 m op splitsing LA. Je komt bij kpF12.

E = Bij kpF12 RD, klinkerweg. Verderop op splitsing RD, Buitenkwartier. Sluisje over. Eind klinkerweg, bij kpF13 ga RD, oranje pijl (Christoffelpad slaat RA). Eind bebouwde kom vervolg

via fietspad. Steek de N331 over, vervolg fietspad. Na 20 m scherp LA, oranje pijl, Wolvenjacht. Na 20 m RA langs hek, paadje op grasdijk. Buigt RA langs water, via nog een overstap (in de wei staat soms vee). Verderop weer overstapje en vervolg over grasdijk. Pad komt uit bij oprit pont (pas op: kabels onder het gras) met kpF16.

F = Bij kpF16 RD dijk vervolgen.

*Tip: je kunt hier kiezen voor een extra rondje Genemuiden (2,1 km, **[8]**): steek over met de pont en volg knooppunten F23, F21, F28, F29, F20, F22, F21, F23, vaar terug en sla LA, dijk op.*

Na 650 m eerste hek (je kunt erlangs). Na 500 m tweede hek **[9]**.

Na 400 m volgende hek. Dijk buigt naar rechts, volg rand akker, via grasspoor. Einde hek door en LA, oranje pijl, asfaltweg (tegengesteld aan Christoffelpad). Na 1,2 km, even voorbij rietgedekte villa, via trap links de dijk op **[10]**. Vervolg dijkpad. Komt uit op klinkerweg met kpE36.

G = Bij kpE36 links aanhouden, Bentendijkpad, fietspad. Na 1,9 km steek voorrangsweg over en bij kpE35 Bentendijkpad vervolgen. Na 450 m bij kpE34 RD over betonpad. Na 800 m bij kpE19 RD dijk vervolgen **[11]**.

Na 1 km, net na 360°-zichtpunt, bij kpE18 RA, trap af. Steek asfaltweg over en RD, Weteringpad. Na 700 m, voorbij houten hek, LA voetpad op, langs rand woonwijk. Helemaal aan het einde RA, overzijde weg, en dan eerste LA, Aan Boord. Na 60 m LA fietspad op, Hertenpad.

Aan het einde RD, bruggetje over en LA. Volg nu weer het Christoffelpad (negeer afslagen): na 150 m RA tussen twee zuilen door, grindpad richting kasteelruïne Tuitenburg **[12]**. LA houten bruggetje over. Overzijde LA, dan op kruising grindpaden RD en vervolgens links aanhouden, volg pad langs gazon.

Einde gazonpad RA. Verlaat kasteelterrein en ga RD, langs kerk, Harmen Visserplein. Einde RA. Eerste LA (van route af), Schapensteeg. Op kruising met de Heilige Geest Kapel LA, Kerkstraat. Je passeert verderop de Gereformeerde Kerk. Einde RA en je komt op Kerkplein met prachtige (horeca)padjes en de Grote of Sint-Nicolaaskerk. Een mooie plek als eindpunt van deze pittige pelgrimstocht.

WEETJES CHRISTOFFELPAD

[1] Schelp en schildering

Het stadhuis van Hasselt is een van de oudste (1550) en mooiste stadhuizen van Nederland. Het is opgetrokken uit zware Bentheimer zandsteenblokken. In de gevel zie je een sint-jakobsschelp, hét symbool van pelgrims op weg naar Santiago de Compostella. Hasselt was al in de 13e eeuw een bedevaartsplaats. Én het eindpunt van het Jabikspaad, een pelgrimsroute die start in Friesland. In de Sint-Stephanuskerk tegenover het stadhuis prijkt een eeuwenoude muurschildering van Christoffel, beschermheilige van reizigers en wandelaars. Pelgrims: en route!

[2] Wonderen en zonden

Hasselt was in de late middeleeuwen een belangrijk religieus centrum. Gelovigen kwamen van heinde en verre om bedevaartkapel De Heilige Stede te bezoeken. Hier zouden wonderen hebben plaatsgevonden en je kon er terecht voor een Hasselter Aflaat, kwijtschelding van je zonden. Nog steeds vieren Hasselaren deze bedevaarttraditie met een processie op de tweede zondag na Pinksteren.

[3] Veldschuur Bid en Werk

Eeuwenlang was deze schuur (nu infocentrum over natuur en historie) in gebruik bij zwoegende boeren, die zich een weg door het moeras baanden en dat keurig volgens de wet van de vervening deden. Nu is die veenwildernis een natuurgebied met trilvenen, oude boksloten en blauwgraslanden. De dienstdoende boswachter heeft voor pelgrims nog een tip: 'Magie, verbeelding, verwondering. Stop met vragen. Laat 'het' over je heen komen.' Woorden die misschien helpen als het asfalt bijt?

[4] Zwartewatersklooster, rijk en macht

Vanuit het niets doemt Zwartewatersklooster op. Een kluitje rietgedekte boerderijen in de bocht van de weg. Rook uit de schoorsteen. Gehaakte gordijntjes. Terug naar 1233, toen hier midden in het veen een klooster werd gesticht. Het was rijk en machtig en de monniken werden te hulp geroepen bij problemen met de waterhuishouding in het veen. De betaling bestond uit een lap grond. De Reformatie maakte een einde aan de bloeitijd van het klooster. Het werd afgebroken door de boeren, die de stenen vervolgens voor hun eigen hoeves gebruikten.

[5] Kieskeurig bloemetje

Het uitzicht bestaat uit zompig land, doorsneden door een riviertje. Hier, langs de drukke N331 in de uiterwaarden van het Zwarte Water, groeit tachtig procent van alle kievitsbloemen in Nederland. Deze kieskeurige bloem wil namelijk het hele jaar natte voeten, want alleen via het water kan ze haar zaden verspreiden. Hier lukt dat.

[6] ZS13, onze oudste botter

In Zwartsluis heerst bedrijvigheid, je voelt het. Ooit gingen miljarden turven (gedroogd veen) als brandstof richting de Hollanden. Er waren scheepswerven, zeilmakerijen en touwslagerijen. De Handelskade lijkt het zenuwcentrum. Daar ligt de bruine vloot. De ZS13, gebouwd rond 1865 en daarmee de oudste botter van Nederland. Hij werd afgedankt als vissersboot, raakte aan het zwerven, werd decorstuk in een Amsterdamse cafétuin en werd daar ontdekt door Sluzigers (inwoners van Zwartsluis). Die stroopten de mouwen op en nu is ZS13 weer in de vaart als toerboot.

[7] Sluispoort

Het statige pand De Sluispoort herbergt o.a. het Toeristen Informatie Centrum en Museum Schoonewelle (schoonewelle.nl), met de collectie van allesverzamelaar Roelof Johannes Schoonewelle (1889-1960). Meer Sluziger moois: het Botterhuus, de Tuin van Van Dijk, de Zintuigentuin en de wandelingen over de Turfeilandjes voor wie nog een mooi stukje aan z'n pelgrimstocht wil vastplakken.

[8] Kamerbreed tapijt

Dat Genemuiden ooit rijk was, is nog goed te zien aan de fraaie panden langs de haven. Genemuiders waren en zijn goed met biezen. Ze teelden het riet langs het Zwarte Water en maakten er vooral stoelmatten van. Begin 20e eeuw kwamen de karpetten en lopers, de stap naar vloerbedekking volgde in 1965. Zestig procent van de kamerbrede tapijten die in Nederland worden gemaakt, komt uit Genemuiden. Er worden van kunstgras ook 'stadiontapijten' gefabriceerd. Nieuw is de FUP, een fauna uittreedplaats: een mat om oevers te verlagen op plekken waar overzwemmende reeën en andere dieren weer aan wal willen klimmen.

Tip: bezoek ook het Tapijtmuseum, Klaas Benninkstraat 2a, tapijtmuseum.nl.

[9] Niet piepen

Het dijkpad kent wat hindernissen, maar pelgrims laten zich er niet door afschrikken. Ook andere wandelroutes voeren over de dijk. De heer Rook, 81, ziet de wandelaars komen en weer verdwijnen als hij - hondje mee - het gemaaide gras omkeert met de hark. Niet piepen over die hekjes, vind heer Rook, 'het moet in het leven niet té makkelijk gaan'. In de velden achter hem zwermen kieviten en gakken ganzen, in het Zwarte Water glijden bootjes voorbij. Fijn dat die dijk zo lekker lang is.

[10] De zeearend?

'Bij elke trede daalt het land en stijgt het licht' staat op de treden die uitkomen op de dijk. Een kolossale bank nodigt uit voor een pauze met 'Zuiderzeezicht'. Het schitterende water was ooit een briesende zee. Nu, op het Vogeleiland voor de kust, de plek waar zeearenden broeden.

[11] Badplaats in de polder

Hou vol, Vollenhove nadert, het ligt schuin rechts, aan de overzijde van uitgestrekte akkers. Het is nauwelijks voor te stellen dat het Zuiderzeestadje nog geen eeuw geleden een badplaats was.

[12] Stad der Paleizen

Zuiderzeestadje Vollenhove werd vroeger de Stad der Paleizen genoemd. Het had twee kastelen, vijftien havezaten (burchten), drie kerken en een klooster. Voormalig stadspaleis OldRuitenborgh (met terras) is een van de vijf havezaten die nog resten.